

Aan:
de leden van Provinciale Staten van Gelderland

OPEN BRIEF

Natuur en Milieu Gelderland
Oude Kraan 72
6811 LL Arnhem

info@natuurenmilieugelderland.nl
www.natuurenmilieugelderland.nl

KvK 41046129
BTW NL0029.896.82.B.01

IBAN NL89 TRIO 0338 6290 25
BIC TRIONL2U

Datum : 20 januari 2025
Ons kenmerk : 250113.MW

OPEN BRIEF 'Koester oude bosgroeiplaatsen, onze schatkamers van biodiversiteit'

Geachte Statenleden,

Namens 47 maatschappelijke organisaties schrijf ik u in verband met de oude bosgroeiplaatsen van Gelderland. Wij maken ons grote zorgen over de gevolgen van een voorstel van Gedeputeerde Staten over deze oude bosgroeiplaatsen. Dit voorstel staat volgende week op de agenda van PS.

Deze 47 organisaties, die samen vele tienduizenden Gelderlanders (en overige Nederlanders) vertegenwoordigen, vragen u om niet in te stemmen met het voorstel.

Gedeputeerde Staten stelt voor om de bescherming van oude bosgroeiplaatsen die buiten het Gelders Natuurnetwerk liggen op te heffen en de verplichte wensen- en bedenkingenprocedure alvast buiten toepassing te laten. Hiermee loopt GS vooruit op een voorgenomen wijziging van de omgevingsverordening.

Huidig beschermingsniveau: efficiënt en fair maatwerk

Het huidige beschermingsregime voor oude bosgroeiplaatsen is iets meer dan een jaar geleden in uw omgevingsverordening vastgelegd. De criteria zijn verduidelijkt en er is een duidelijke kaart bijgevoegd. De afwijkingsbevoegdheid ligt bij Gedeputeerde Staten, die de waarde moet wegen en Provinciale Staten moet raadplegen.

Dit is een goed werkend, efficiënt en fair maatwerksysteem, dat een goed beschermingsniveau van natuur en landschap oplevert. De ervaring van de afgelopen jaren leert ook dat dit

bestaande systeem ontwikkelingen geheel niet in de weg staat; er is slechts enkele keren verzocht om ontheffing.

De natuurwaarde van de desbetreffende plek kan individueel en op het moment dat het nodig is beoordeeld worden.

Oude bosgroeiplaatsen zijn een kans

Bij de behandeling van de vorige wijziging van de omgevingsverordening bent u uitgebreid geïnformeerd door Rienk Jan Bijlsma van de WUR, januari 2023. Hij lichtte het grote landschappelijk en ecologisch belang toe van de oude bosgroeiplaatsen. Samengevat:

1. Het natuurbelang van deze oude bosgroeiplaatsen, waar al tenminste sinds 1832 onafgebroken bos staat, zit vooral in de bodem. Dat zijn schatkamertjes van biodiversiteit en daarmee een belangrijke basis voor natuurherstel. Dit ongeacht de ecologische waarde van de bomen die er nu staan.
2. Ze vormen een prachtig vertrekpunt voor groen-blauwe dooradering, basiskwaliteit natuur en ecologische verbindingen, allemaal maatschappelijk breed gedragen doelen.
3. Het is "boerenerfgoed": de vele singels en hakhoutbosjes vormen een belangrijk onderdeel van de Gelderse cultuurhistorie en vormen een karakteristiek element in de prachtige landschappen die Rivierenland, Veluwe en Achterhoek hun hoge recreatieve waarde verschaffen.

Als u de bescherming van deze oude bosgroeiplaatsen grotendeels opheft, gooit u grote landschappelijke waarde en vele mogelijkheden voor natuurherstel overboord. De opgave voor natuurherstel staat nog lange tijd op uw agenda; zet geen stappen in tegengestelde richting.

Klein, kwetsbaar en zeer waardevol

Het gaat om ruim 2000 hectare kleine gebiedjes verspreid door heel Gelderland. Het grote aantal, de verspreide ligging en hun geringe omvang zijn de kracht, en tegelijkertijd de kwetsbaarheid van deze oude bosgroeiplaatsen. In al hun bescheidenheid vormen ze een wezenlijk onderdeel van Gelderland en vormen ze duizenden hectares bos.

Door de beschermde status van oude bosgroeiplaatsen weg te nemen, verdwijnt hun belang uit het zicht van plannenmakers en vergunningverleners. Dan is het een kwestie van tijd, misschien een paar jaar, voordat u zich realiseert: 'er is toch teveel verdwenen'.

De provinciale bescherming voorkomt deze sluipende verarming.

Oude bosgroeiplaatsen worden alleen beschermd door ze als oude bosgroeiplaats te beschermen

De huidige bescherming in de omgevingsverordening behelst een verbod op herplant op een andere locatie, met afwijkingsbevoegdheid voor GS gehoord PS. Gemeenten zijn niet verplicht om de bosgroeiplaatsen een specifieke bestemming of functie te geven in hun omgevingsplan. De kapregels worden door de gemeente vastgesteld en kunnen dus sterk van elkaar verschillen. De provincie is dan alleen nog bevoegd gezag voor het geven van ontheffing voor herplant op een andere locatie. Maar dit kan nooit de waarde van de oude bosbodem vervangen.

Als de aanduiding oude bosgroeiplaats niet van toepassing is op een gebied, is er geen planologische bescherming meer en kan dit niet meer juridisch houdbaar als weigeringsgrond voor een ontheffing gebruikt worden.

Compensatie met bosaanplant elders is geen oplossing, omdat de oude bosgrond verloren gaat. Mitigerende maatregelen zijn immers gericht op dieren en nestplaatsen. De oude bosgroeiplaats wordt daarmee niet beschermd en natuurcompensatie op een andere locatie zal nooit de waarde van de oude bosbodem vervangen.

Koester ook het democratisch proces

De wensen- en bedenkingenprocedure is een wezenlijk en wettig verankerd onderdeel van de afwijkingsbevoegdheden van GS. Door deze per statenbrief buiten toepassing te stellen zal de provincie in strijd handelen met de democratisch vastgestelde en juridisch bindende omgevingsverordening.

Als Provinciale Staten kunt u natuurlijk besluiten om de omgevingsverordening aan te passen. Maar dit dient te gebeuren na een wettelijk verplichte tervisielegging. Daarbij kunnen belanghebbenden een zienswijze indienen, deskundigen raadplegen en alternatieven verkennen. Zo hoort democratische besluitvorming te gaan.

De huidige regeling verzekert optimaal maatwerk

De huidige regeling is helemaal niet zo knellend en kost voor urgente maatschappelijke opgaven zoals woningbouw geen noemenswaardige proceduretijd. Immers, de doorlooptijd voor een ontheffing herplant blijft bestaan. Alleen de tijd voor de wensen- en bedenkingenperiode komt erbij. Burgers en belanghebbenden hebben dan alleen inspraakrecht.

De huidige regeling daagt gemeenten met een woningbouwplan uit om de oude bosgroeiplaats onderdeel te laten zijn van een natuurinclusief wijkontwerp, wat op diverse plaatsen ook gebeurt. Uw staten hebben de mogelijkheid om van geval tot geval een eigen afweging te maken. Dit met kennis over de plaatselijke waarden en liefst met een passend afwegingskader voor ecologische,

landschappelijke en cultuurhistorische waarden (zie bijvoorbeeld de aanpak van de Provincie Utrecht).

We roepen u op om onze schatkamers van biodiversiteit overal in Gelderland, binnen en buiten het Gelders Natuur Netwerk, op waarde te schatten en te beschermen. Daarom: wijs het voorstel van GS af.

Dank u wel.

Met vriendelijke groet,

Frans Davelaar, Natuur en Milieu Gelderland

Marjan Minnesma, Urgenda

Luc Berris, Natuurmonumenten

Jaap Dirkmaat, Vereniging Nederlands Cultuurlandschap

Arjan Vriend, Stichting Landschapsbeheer Gelderland

Michel van Maarseveen, Geldersch Landschap & Kasteelen

Joline de Weerd, IVN Oost-Nederland

Bert Maes, auteur van de Atlas Wilde bomen en struiken

Ingrid Vos en Joris Hellevoort, Bomenstichting

Franke Remerie, Stichting De Groene Sprong Nederland

Eva Kruijswijk, namens alle Klimaatburgemeesters Achterhoek

Raoul Beunen, Vereniging Mooi Wageningen

Flip Witte, Vereniging Vijf Dorpen in 't Groen

Jeannet Hubbeling, Pieter Slim, Stichting Milieuwerkgroepen Ede

Mark Beekes, Stichting Natuur en Milieu Putten

André Kaminski, Stichting Achterhoek Weer Mooi

Bernard Berendsen, Bomengroep Oude IJsselstreek

Tonny Stoltenborg, Stichting Natuur en Milieu Aalten

Pauliene Mars, Vereniging Landschap en Milieu Hattem e.o.

Marianne Suij, Stichting Milieuwerkgroep Buren e.o.

Siep van de Dijk, Burgerinitiatief Land van Peelen

Bart Visscher, Stichting Behoud Kemnade en Waalse Water

Jaap Cannegieter, Bomenwacht Oost-Gelre

Marjan Houpt, Bomenstichting Achterhoek

Annemarie van Hattum, Stichting Milieuwerkgroep De Oude IJsselstreek

Dirk Hilbers, Stichting Crossbill Guides

Christa van Dee, Vereniging Leefbaarheid Netterden

Eric Heersink, Landgoed Boven Slinge

René Tuenter, Pauline de Vries, Comité Matiging Kapbeleid de Slangenburger

Jalf Flach, ReINETTE Beking, Groenbelangengroep Aaltens Groen
Louis Dolmans, Stichting Doornik Natuurakkers
Theo Hesén, Natuur en Milieu Wijchen
Dick van Hoffen, Vereniging Bomenbelang Bronckhorst
Jeroen Philippona, Bomenstichting Zutphen e.o.
Liesbeth Visser, Landgoed De Kleine Kers(t)
Jeroen Hoveling, IVN Vogelwerkgroep de Oude IJsselstreek
Wim Beijer, Stichting Buur maakt Natuur
Frans van Herwijnen, Stichting Boomrijk Lingewaard
Benno te Linde, Stichting de Maandag
Ab Tenkink, Oudheidkundige Werkgemeenschap ADW
Nico Wissing, NL Greenlabel
Joke Volgers, Mieke Vodegel, Landelijk Netwerk Bossen- en bomenbescherming
Ronald Busman, Wagenings Milieu Overleg
Taric Schrader, KNNV Wageningen e.o.
Tjitske Ypma, Lochem Groen!
Lies Visscher-Endeveld, Stichting Leven met de Aarde
Bert Bruil, Landgoed het Hoenderbosch